

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота
з японської філології
на тему:

КІПО: ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ НАЗВ РОСЛИН ТА КВІТІВ У
ПОЕЗІЇ ХАЙКУ

Студентки групи Пяп04-20

факультету східної і слов'янської філології

денної форми навчання

Освітньої програми:

Японська мова і література та переклад,
західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.069 Східні мови та літератури
(переклад включно),

перша — японська

Макушевої Уляни Андріївни

Науковий керівник:

Щербань Наталія Ігорівна

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ІСТОРИЧНИЙ КОНТЕКСТ ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ХАЙКУ ТА КІГО.....	7
1.1. Короткий огляд історії походження хайку.....	7
1.2. Культурні та соціальні фактори, що сприяли розвитку хайку та кіго.....	8
1.3. Вплив традиційної японської культури на використання назв рослин та квітів у поезії хайку.....	9
1.4. Роль кіго у розвитку та вдосконаленні хайку.....	10
Висновок до розділу 1.....	12
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ХАЙКУ ЯК ЖАНРУ ЯПОНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ.....	13
2.1. Порівняння хайку з іншими жанрами японської поезії: танка, хокку, ренга.....	13
2.2. Основні характеристики хайку: форма, метафоричність, сезонність, моментальність.....	15
2.3. Роль природи в хайку.....	18
2.4. Еволюція хайку як жанру японської поезії.....	20
Висновок до розділу 2.....	23
РОЗДІЛ 3. ВИКОРИСТАННЯ КІГО В ХАЙКУ.....	25
3.1. Традиційні теми кіго.....	25
3.1.1. Опис природи та пори року.....	25
3.1.2. Зображення птахів, комах та тварин.....	26
3.1.3. Опис неба та небесних тіл.....	27
3.1.4. Відображення людських емоцій та розмірковувань.....	27
3.2. Символіка кіго.....	28
Висновок до розділу 3.....	30
ВИСНОВКИ.....	31

要約.....	32
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	32

ВСТУП

Актуальність теми. Кіго — це одна з найбільш актуальних і досить важливих тем в області філології, оскільки вона допомагає зрозуміти не лише японську поезію, але й культуру загалом. Це може бути корисно для аналізу різних цивілізацій та їхніх традицій, подібного роду порівняння в свою чергу допоможуть розкрити нові аспекти творчості та сприяти її розвитку. Використання кіго являє собою невід'ємну складову поезії хайку, який є визначним видом японської літератури. Це унікальний жанр, що відрізняється від інших видів поезії тим, що обмежується конкретною кількістю слів та віршовими формами. Дослідження кіго дозволяє вивчити особливості цього жанру, його засади та структуру, а також розкрити взаємозв'язок між природою та поезією.

Важливо зазначити, що кіго має символічне значення та асоціації з певним сезоном, що робить його значущим в контексті японської культури та традицій. Завдяки використанню кіго хайку можна розглядати як маленькі картини, що передають настрій та атмосферу певного моменту. Аналіз цих символів та асоціацій дозволить краще зрозуміти культуру та спосіб життя японців як декілька століть тому, так і зараз.

Крім того, тема кіго має важливе значення для екологічних досліджень, оскільки вона дозволяє проаналізувати взаємодію людини та природи в культурі та літературі Японії. Кіго також може слугувати джерелом вивчення змін клімату та екосистем, оскільки вони відображають сезонні зміни в природі та їхній вплив на життя людей.

Використання назв рослин у хайку має глибокий культурний та історичний контекст. У японській культурі квіти використовуються як символи, які відображають стан душі людини, її переживання та думки. Так, наприклад, в хайку часто згадуються цвітіння сакури, яке символізує красу та крихкість, що передає змінність та легкість життя. Така символіка допомагає передати глибинні думки та емоції, що робить хайку унікальним твором літератури.

Мета курсової роботи полягає в дослідженні особливостей використання назв рослин та квітів у поезії хайку, зокрема в їх аналізі передачі сезонності, символіки та настрою природи японської культури.

Завданнями даної курсової роботи є:

- дослідити основні поняття, пов'язані з кіґо, включаючи його визначення, історію, роль у японській поезії та вплив на сучасні традиції;
- проаналізувати роль назв рослин та квітів у хайку, зокрема вказати на їхню сезонність, символіку та співвідношення з настроєм природи;
- відслідкувати взаємодію назв рослин з експресією та смислом вірша, включаючи звукові та лексичні ефекти;
- розглянути історичний та культурний контекст використання назв рослин та квітів у хайку, зокрема вказати на вплив культурних, релігійних та філософських традицій Японії на їхню символіку та значення;
- порівняти використання назв рослинності у японській та західній поезії, включаючи вказівки на відмінності у символіці та сприйнятті природи.

Предметом курсової роботи є кіґо, один з основних елементів поезії хайку. Я досліджую особливості використання назв рослин у хайку та їхнє значення в японській культурі та традиціях. Робота зосереджена на вивченні інтерпретації кіґо та його використання у традиційній японській поезії, а також на розумінні того, як різні види квітів можуть бути використані для передачі певних почуттів та емоцій.

Об'єктом є хайку, одна з найвідоміших форм японської поезії. Дослідження сконцентровані навколо традиційної японської поезії, її характерних особливостей та культурних контекстів, що дозволить краще зрозуміти використання кіґо та роль рослин у японській поезії.

Методи дослідження:

- історичний аналіз дозволить дослідити еволюцію використання назв рослин та квітів у поезії хайку на різних етапах історії японського розвитку культури;

- завдяки лінгвістичному аналізу детально проаналізуємо використання кіго у хайку з лінгвістичної точки зору, що включає в себе дослідження фонетичної, морфологічної, синтаксичної та семантичної структур текстів;
- контент-аналіз застосуємо для виявлення частотності та контекстуального вживання назв рослин в хайку;
- статистичний аналіз допоможе виявити особливості використання назв квітів у поезії та з'ясувати, як вони відображають природу та культуру Японії, проаналізувати частотність вживання деяких назв рослин, порівняти їх в поезіях, визначити частоту згадування окремих рослин у різних порах року тощо;
- порівняльний аналіз застосуємо задля порівняння назв квітів у хайку з їх використанням у віршах інших авторів, щоб виявити спільні та відмінні особливості, також візьмемо до уваги хайку написані у різні періоди часу та в різних регіонах, щоб виявити зміни та розвиток використання таких назв у хайку;
- метод аналізу контексту дозволить дослідити, які асоціації викликає використання конкретної назви рослини, яку роль вона відіграє в поезії хайку, а також як вони сприймаються в різних культурних та історичних контекстах;
- етнографічний аналіз включає в себе збір інформації про традиції, звичаї, релігію, історію, географію та інші аспекти життя культури японців, що можуть впливати на використання назв рослин та квітів у хайку.

РОЗДІЛ 1

ІСТОРИЧНИЙ КОНТЕКСТ ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ХАЙКУ ТА КІґО.

1.1. Короткий огляд історії походження хайку

Хайку — це японська поетична форма, що складається з трьох рядків, де перший та третій рядок містять по п'ять складів, а другий — сім складів. Історія походження хайку пов'язана з танка (танкі) — ще однією японською поетичною формою, жанром ліричної поезії. Танка виникла в епоху Хейан (794-1185 роки) та була популярною впродовж наступних століть. Вона являє собою п'ятивірш, що складається із чергування п'яти- та семискладових рядків (*The Haiku Handbook: How to Write, Share, and Teach Haiku*, 1989, с. 3-10).

На початку сімнадцятого сторіччя у Японії з'явилося нове покоління поетів, яке відчувало потребу в новій поетичній формі, більш простій та зрозумілій для звичайних людей. Це були Басьо, Бусон, Ісса та інші. Ці поети створили хайку, який відрізнявся від танка більшою лаконічністю та простотою, що сприяло його швидкому розповсюдженню та популярності. Хайку був пов'язаний зі змінами, які відбувалися в японському суспільстві та культурі того часу, такі як зростання інтересу до природи та зменшення значення класових різниць. Ці фактори вплинули на те, що хайку став особливо популярним серед звичайних людей, які знайшли в ньому засіб вираження своїх думок та почуттів.

Перші хайку були написані в форматі танка, але згодом вони стали набувати свого унікального стилю. Поети зосереджували увагу на природі та житті звичайних людей, описуючи їхні повсякденні ситуації: особливо їх цікавили природні явища, такі як роса, дощ, сніг, вітер, весняні квіти, що символізували зміну сезонів, та відображали настрої та емоції людей; життя селян, рибалок, ремісників та інших людей, які були найбільш близькі до природи та жили в гармонії з нею. Хайку

демонстрували саме простоту та красу їхнього життя, а також відображали радість та горе, що супроводжували їхні повсякденні дії та події.

Незважаючи на те, що хайку й танка схожі за форматом, вони відрізняються за змістом. Танка більш складні та формальні, зазвичай містять загадки, алегорії та метафори, тоді як хайку більш прості та конкретні, зображаючи реальні образи та ситуації.

Хоча хайку виникли у Японії, згодом вони поширилися в інші країни, де були створені власні версії цієї поетичної форми. У світовій літературі хайку зазвичай асоціюється з японською поезією, але сьогодні вони є популярним жанром поезії в багатьох країнах світу, включаючи США, Великобританію, Німеччину та інші.

1.2. Культурні та соціальні фактори, що сприяли розвитку хайку та кіґо

Одним з найважливіших факторів була японська культура і самовираження, які дуже важливі для японців. Вони відчували потребу в тому, щоб вільно виражати свої думки та почуття у поезії, а хайку стали одним із способів реалізації цієї потреби. У цьому жанрі людина позиціонує як складова природи, а не її господар. Хайку зосереджували увагу на зовнішньому оточенні, зображенні пейзажів, природних явищах, рослинах та тварини, які були невід'ємною частиною життя простих людей. Таким чином хайку стала важливою формою відтворення взаємодії людини з природою та сприяла формуванню екологічної свідомості.

У той час, коли хайку почали зароджуватися, японське суспільство було роздробленим на невеликі групи, які мали свої власні традиції та звичаї. Це сприяло розвитку багатогранності та різноманітності хайку, які мали свої власні відтінки та особливості в залежності від регіону, звичаїв та культурних особливостей. Це соціальний фактор, що вплинув на хайку та кіґо. Японці завжди мали близький зв'язок з природою, що відображалось в їхній культурі та мистецтві. Багато з них проживали та продовжують перебувати у містах, але природа залишається важливим елементом

їхнього життя. Хайку допомагали японцям зберегти зв'язок з природою та насолоджуватися її красою, незалежно від того, де місце їхнього проживання.

Крім того, хайку відображають не лише красу природи та талант японських поетів, але й соціальні реалії Японії та її культурну спадщину. Наприклад, там можна знайти згадки про рисові поля, рибалку, традиційні свята, які були важливими для японців протягом століть. Також хайку були способом відображення соціальних та політичних проблем, з якими стикалась Японія протягом своєї історії (*The Classic Tradition of Haiku: An Anthology*, 2012, с. 3-5).

1.3. Вплив традиційної японської культури на використання назв рослин та квітів у поезії хайку

Використання кіго є однією з найважливіших традицій японської поезії, яка була сформована на основі різних культурних, історичних та соціальних факторів, що формувалися в Японії протягом багатьох століть. У дослідженні взаємозв'язку між традиційною японською культурою та кіго можна зазначити кілька ключових факторів.

По-перше, Японія має дуже розвинену культуру природи та велику повагу до неї. Використання назв рослин у поезії є частиною японської традиції, яка відображає шанобливе ставлення до природи, бажання зберегти її красу та різноманіття. У японській культурі природа завжди була центральним елементом, навколишнє середовище розглядається як жива, дихаюча і сильна сутність, що повинна бути поважана та захищена. Це стало основною причиною використання назв рослин та квітів в хайку, де вони являють собою символи життя, що навколо нас.

По-друге, японці мають дуже виразну культуру мови та літератури. Їхній письмовий та усний жанр має свої унікальні особливості, такі як, наприклад, метафоричність та елегантність. Ці особливості стали ключовими для кіго, де використовуються різні мовні засоби для створення образів та метафор, що допомагають відтворити настрій та атмосферу вірша.

По-третє, традиційна японська культура має дуже виразний елемент мінімалізму та простоти. Японці віддають перевагу невибагливим формам та мінімалістичному дизайну садів та ландшафтів: квіти та рослини у них розміщуються в мінімалістичних композиціях, де кожна деталь має своє місце та функцію. Короткі вірші хайку мають вкрай обмежену кількість слів та складів, що дозволяє поетам передавати важливі емоції та образи у найбільш концентрованій формі. Таким чином це допомагає відображати мінімалістичну культуру Японії, її прагнення до простоти та точності.

Також варто зазначити, що кожен сезон має свої характерні рослини та квіти, які використовуються у поезії хайку для відтворення настрою та атмосфери певної пори року. Наприклад, у весняний період часто використовуються образи сакури, а восени — хризантем.

1.4. Роль кіго у розвитку та вдосконаленні хайку

Хоча кіго є ключовим елементом, який допомагає передати настрій та атмосферу моменту, зафіксованого у вірші, перші хайку були написані без його використання, але згодом ці метафоричні слова стали невід'ємною частиною поезії. Історія походження кіго пов'язана зі зміною кліматичних умов в Японії від десятого до сімнадцятого століття. З початку зими до ранньої весни в японських провінціях відбувалася періодичні заморозки, після яких наставала пора цвітіння першої весняної рослини — вишні. Це був дуже важливий момент для японців, які відзначали його традиційними святами. У поезії хайку ця пора стала символом відродження природи та моментом високої поетичної натхненності (*Haiku: The Complete Collection*, розділ Introduction).

У перші роки розвитку хайку, коли жанр ще не був визнаний офіційно, кіго слугував секретним символом між поетами. Вони вживали назви рослин у своїй писемності задля передачі тонких відтінків почуттів та настроїв. Наприклад, слово "кірі" (вишневий цвіт) означало початок весни, а "татсу" (дракон) — літо. Кіго

використовувалося для створення образів в поезії, що дозволяло донести розуміння того чи іншого символу читачу більш яскраво та емоційно, його елементи допомагали зосередитися на деталях природи та збагатити хайку візуальними образами. Це допомагало поетам створювати більш комплексні та глибокі зображення в своїх творах, що робило їх більш пам'ятними.

Висновок до розділу 1

У цьому розділі було проведено короткий огляд історії походження хайку та описані культурні й соціальні фактори, що сприяли його розвитку, зростанню популярності. Також ми проаналізували вплив традиційної японської культури на використання назв рослин та квітів у поезії хайку та виявили роль кіґо у вдосконаленні цього жанру.

Хайку — це короткий вірш, який походить зі стародавньої японської поезії танка. Він складається з трьох рядків: перший та третій рядки містять по п'ять складів, а другий рядок — сім складів. Цей жанр поезії став особливо популярним в сімнадцятому столітті в Японії завдяки поетам Башьо, Ісса і т.д..

Культурні та соціальні фактори, такі як релігія, філософія, література та природа, сильно вплинули на розвиток хайку. Наприклад, буддизм та його принципи відображаються в багатьох творах, а також література та мистецтво Хейанського періоду змінили підхід до письма поезії.

Використання назв рослин та квітів у хайку також не обійшов вплив традиційної японської культури. Японці відносяться до природи з повагою та шаною, тому сезонна лексика в хайку є способом вираження їхньої прихильності до природи. Кіґо, як один із важливих елементів хайку, зіграв важливу роль у вдосконаленні цього жанру. Він не тільки допомагає письменникам зосередитися на конкретному моменті, але й сприяє розвитку уявлення про природу, як різноманітну та динамічну. Відображення цих ідей у хайку сприяло розвитку цього жанру та зробило його особливим.

Отже, аналізуючи історію та розвиток хайку, можна зробити висновок, що цей жанр є важливим елементом японської культури та мистецтва. Використання назв рослин та квітів у поезії хайку стало однією з його особливостей, відіграло важливу роль у його вдосконаленні.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ХАЙКУ ЯК ЖАНРУ ЯПОНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ.

2.1. Порівняння хайку з іншими жанрами японської поезії: танка, хокку, ренга

Ми вже розглянули термін “хайку”, але зараз поринемо глибше, щоб дізнатися про його походження, особливості та характеристики. Форма, структура та семантика являються унікальними, тому цей розділ буде присвячено їх аналізу та порівнянню з більш ранніми або популярними формами літературного мистецтва.

Почнімо з того, що сам термін “хайку” (haiku, яп. 俳句) виник в Японії в шістнадцятому столітті і походить від слова “хокку” (hokku, яп. 発句) — початкового вірша у стихійному циклі “ренга” (renga, яп. 連歌). Поки хайку перебувало у стані розвитку, хокку став окремим жанром, який передував писанню циклів. Відмінністю хокку було те, що він мав власний авторський задум і мав бути самодостатнім, а не складовою частиною низки інших творів.

Хотілося б згадати про “танка” — цей літературний стиль виник набагато раніше, аніж хайку, аж у сьомому столітті, тому має декілька спільних рис з ним, що допомагали його розвитку. Танка зазвичай містили пейзажні описи, піднесені філософські роздуми, романтичні почуття, а також зображення соціальних і культурних звичаїв. Хоча хайку і танка властиві ряд особливостей, такі як обмежена кількість слів та інтенсивна увага до природи, танка має власні характерні ознаки, які надали хайку як жанру більшу виразність і глибину. Одна з основних відмінностей полягає в тому, що танка містить збагачення як визначення місця, часу і обставин, так і поетичних зображень, що дає можливість розширити пейзаж та створити настрій. Також танка може мати більш деталізований опис природи, що дозволяє продемонструвати численні нюанси та деталі, які не можуть бути втілені в хайку. Танка має більш складну структуру та більш розвинені поетичні засоби, такі як метафори та алегорії. Ці засоби дозволяють поету висловлювати свої думки та

почуття більш точно та глибше, що надало хайку як жанру нові можливості виразності та багатогранності (The Classic Tradition of Haiku: An Anthology, 1996, с. 24-27).

Тепер перейдемо до “**хокку**”, який надав сучасним хайку декілька своїх неповторних особливостей: формат, що складається з трьох рядків, де перший та третій містять по п'ять складів, а другий — сім складів; і зосередженість на природі та її взаємодії з людиною. Багато хокку відображають пори року та певні погодні умови — така концентрація на невеликому, але дуже точному описі природи, що включає в себе відчуття та емоції, є однією з найбільш визначних особливостей хокку, яка перейшла до хайку.

А от **ренга** — це традиційний японський стихійний цикл, який складається з кількох віршів, що пишуться спільно декількома поетами. Цей жанр виник у Японії в чотирнадцятому столітті та розвивався як популярна форма розважання для друзів, які сідали разом, щоб скласти вірші.

Ренга складається з двох частин: хокку (перший вірш) та танка (наступні вірші), іноді додаються ще й інші, які називаються касен і складаються з тридцяти шести рядків. Хокку має бути написано згідно з основними правилами хайку: утворюється з сімнадцяти складів та містить природну картину.

У вісімнадцятому столітті ренга відігравала значну роль у розвитку хайку. Багато відомих поетів того часу використовували цю літературну форму як спосіб розвитку своїх поетичних здібностей та техніки написання хайку, адже вона надавала можливість поєднувати різні теми та картини природи в одному циклі віршів. Також написання ренга допомагало поетам розвивати свої вміння працювати в команді та кооперуватися з іншими поетами, це змушувало їх доповнювати та розвивати ідеї, які були запропоновані попередніми авторами, що сприяло збагаченню хайку як жанру. Кожен вірш повинен бути логічним продовженням попереднього та співвідноситися з наступним. Це спонукало авторів зосередитися на якостях поетичного тексту та забезпечувало плавність та злагодженість всього твору.

З часом ренга перетворилась на окремий жанр, але вплив цього стихійного циклу на хайку зберігається й до нашого часу. Ренга надала хайку можливість використовувати більше образів та ідей, ніж це було можливо в одиночному вірші, завдяки цьому хайку стали більш гнучкою та змістовною формою. У ренга зазвичай використовувались більш складні структури та метафори, що сприяло розвитку техніки й умінь поетів, а в подальшому відобразилося на якості та різноманітності хайку. Використання різних тем та картин природи, а також поєднання кількох віршів в один цикл — це одні з основних елементів, які ренга внесла у розвиток хайку (*The Classic Tradition of Haiku: An Anthology*, 1996, с. 49-56).

2.2. Основні характеристики хайку: форма, метафоричність, сезонність, моментальність

Форма хайку є однією з основних характеристик цього жанру японської поезії. Хайку складається з трьох рядків, які мають відповідно п'ять, сім та п'ять складів. Така форма є досить обмеженою та вимагає від поета точного відбору слів та виразів, аби передати свою думку у межах визначених параметрів — це створює виклик для творчості.

Завдяки такій формі хайку отримали свою кристалічну чистоту та точність вираження, що дозволяє зосередитися на глибинному значенні кожного слова та відчувати красу природи. Крім того, при написанні такого вірша поет обмежує деталі та фокусується на основній ідеї, що робить це ідеальним жанром для передачі метафоричних образів.

Загалом, такий формат пов'язаний з принципом "ма" (порожнеча, яп. 間), який важливий для японської культури. У хайку відчувається простір, який створюється за рахунок пропусків між складами та рядками. Цей простір заохочує читачів сприймати красу в природі.

Зазначимо, що форма хайку також має свої варіації, які не обов'язково дотримуються жорсткої схеми 5-7-5. Так, існують хайку з іншою кількістю складів,

або зі складнішою структурою рядків, проте це не змінює основної ідеї та духу жанру. Також це підкреслює важливість кожного слова та кожного складу, тому що кожен з них має вагу і значення в контексті поезії. Це сприяє стислому та виразному викладенню думок та вражень, тому що поет має обмежену кількість матеріалу для презентації цілої картини (*The Haiku Handbook: How to Write, Share, and Teach Haiku*, 1989, с. 19-24).

Метафоричність є однією з ключових характеристик хайку, що зазвичай складається з трьох рядків, у яких автор намагається передати враження, емоції або думки за допомогою образів та метафор.

Метафоричні образи використовуються для передачі багатьох різних значень та емоцій, іноді навіть протилежних. Це може бути виражено через порівняння, алегорії, переносне значення слів та інші поетичні засоби.

Наприклад, у класичному хайку Башьо “秋風や / 夜は明けぬる / 空に月” (“Осінній вітер, / ніч ясна, небо чисте, / місяць на заході”) (*Haiku: The Complete Collection*, 2013, с.66) метафоричність виражена через порівняння осіннього вітру з емоційним станом, ніч ясна та небо чисте — зі спокоєм, а місяць на заході — з відхідним часом. Якщо поринати глибше і розбирати цей хайку з іншої сторони, то ми можемо побачити, що осінній вітер іноді сприймається як символ зміни в природі, а також як знаки незалежності і свободи. Ніч, що не закінчилася, схожа на символ тривоги та невизначеності. Місяць на небі викликає почуття тихості та спокою, його світло розганяє темряву ночі.

Ось ще один приклад хайку Башьо, де чітко проявляється метафоричність: “古池や / 蛙飛びこむ / 水の音” (“Старий ставок, / жабеня поринає в нього, / чути плескіт води”) (*Haiku: The Complete Collection*, 2013, с.66).

У цьому хайку використана метафора зіставлення: жабеня, яке стрибає у воду, порівнюється з миттєвістю життя. Так само як воно лише на мить з'являється на поверхні ставка, людське життя є тимчасовим і невпинним рухом, що врешті-решт зникає у глибині часу. Звук, що виникає після стрибка жаби, можна сприймати як символ природи, що продовжує існування незалежно від людських дій.

Таким чином метафоричність дозволяє хайку передавати глибокі емоції та значення, залишаючи при цьому достатньо місця для інтерпретації читачем (*The Haiku Handbook: How to Write, Share, and Teach Haiku*, 1989, с. 54-55, 103).

Сезонність є однією з важливих характеристик хайку. Це означає, що в хайку має бути присутня згадка про певну пору року, який асоціюється з певними квітами, птахами, комахами, станом неба і т.д.. Традиційно завдяки їй відображаються природні явища, пов'язані з певним сезоном. Наприклад, весна асоціюється з цвітінням квітів, зеленню, пташиними гніздами та піснями; літо з спекою, розкішними лісами, кришталевими річками; осінь з жовтими листочками, що мимоволі опадають з дерев, рясним урожаєм, скошеною травою, вітром та дощем; зима зі снігом, морозом та сірим небом (*The Haiku Handbook: How to Write, Share, and Teach Haiku*, 1989, с. 19-23).

У хайку використовуються природні образи, які є типовими для певного сезону, що допомагає передати атмосферу та настрої пори року. Сезонність є необхідною умовою хайку, бо вона відображає глибинні зв'язки між природою та людиною.

Приклад хайку, де використовується сезонна лексика: “春雨や / 花の匂いに / 包まれる” (“Весняний дощ / пахощами квітів / обгортає”). Був написаний Харуо Соуджі у двадцятому столітті.

Цей хайку чітко передає атмосферу весняного дощу, який змиває запахи квітів і наповнює повітря ніжним ароматом, а також сезонність, оскільки весна є періодом розквіту квітів та зелені.

Також пропоную вам ознайомитися з хайку, що відображає зимню пору року: “金屏の / 松の古さよ / 冬籠” (“На золотій ширмі / старі сосни зображено — / на самоті зимою”). Останній рядок, “冬籠”, що дослівно можна перекласти як “зимнє самотність”, вказує нам на холодний сезон, коли людина майже весь час проводить вдома, за міцною ширмою з сусального полотна, яка захищає від крижаного вітру. На самій перегородці зображена сосна, хвойне дерево, яке не зкидає голки навіть в холодну пору року — теж натяк на зиму (*The Haiku Handbook: How to Write, Share, and Teach Haiku*, 1989, с. 73-74).

Моментальність є однією з найважливіших характеристик хайку. Вона передається через спосіб опису події або природного явища, коли автор фіксує лише один момент, найбільш емоційно насичену хвилю відчуттів. Поет має лише декілька слів, щоб передати моментальний досвід, здебільшого пов'язаний з природою. У хайку використовуються відбитки подій, які трапляються в одну секунду, а не повторюються знову і знову.

У хайку моментальність виражається не лише в тому, що описується лише одна мить, але й у тому, як цей момент описується. Японські поети використовують різні прийоми, щоб передати моментальність (*The Classic Tradition of Haiku: An Anthology*, 1996, с. 28-30)

Один з таких прийомів — “кіреджі”, граматична частка, яка розділяє вірш на дві інтонації, щоб додати елемент завершеності. Це спосіб відділити дві частини хайку, які можуть мати різні смислові навантаження, і створити напруження між ними. Згадаємо хайку Башьо, яке ми розглядали вище: “古池や / 蛙飛びこむ / 水の音”. Воно містить в собі не лише метафоричні образи, а й моментальність, завдяки частці кіреджі “や”, що розділяє вірш і допомагає читачу відчувати той момент, коли жабка плигає в ставок.

2.3. Роль природи в хайку

Природа завжди була джерелом натхнення для літературних творів, в тому числі і для хайку, які в основі своєї творчості має спостереження за природними явищами. У хайку природа має важливе значення, це, можна сказати, відображення внутрішнього світу та почуттів поета, а також як образ, що передає певний настрій або відтінок читачу.

Природа у таких віршах відображається через опис природних образів, що часто мають сезонну залежність. Наприклад, квітневий дощ, квітка сакури, вітер осінньої ночі — ці образи є традиційними для японської поезії і займають важливе місце в

хайку. Вони є не лише зображенням життя навколо нас, а й символізують певний емоційний стан, настрій або почуття автора.

Природа також виступає джерелом натхнення для поета, допомагаючи знайти спокій та гармонію з навколишнім світом. У хайку він відтворює та передає своє сприйняття подій навколо, виражає свої емоції та думки через образи сутностей. Наприклад, зимовий сніг, що падає на вікно, може викликати у поета почуття спокою та тиші, а золотисті листя осені — меланхолію та ностальгію. Природа в хайку виступає не лише як тло для опису подій та почуттів, а й як жива та діюча сила, що взаємодіє з людиною та впливає на її життя та думки.

У хайку взаємозв'язок людини та природи є досить складним. Людина сприймає природу як рівновагу, якої так не вистачає у житті, а природа впливає на людину позитивно або негативно незалежно від того, хоче вона цього чи ні. Природа допомагає людині знайти спокій, заспокоїти свої думки та почуття, знайти гармонію з навколишнім світом. У свою чергу, людина може впливати на природу, але цей вплив повинен бути максимально невимушеним. Важливо зазначити, що у хайку взаємодія людини та природи рівносильна. Ні людина, ні природа не переважає одна одну.

Природа є ключовим елементом в хайку і впливає на творчий процес поетів. Відображення природних образів допомагає передати почуття, настрої, емоції та створює особливу атмосферу в хайку.

Перше, що впадає в очі в хайку, це відтворення природи. Поети стежать за зміною погоди, порами року, квітів та дерев, що ростуть навколо них. Вони спостерігають, як змінюється природа зі зміною часу, та відтворюють ці зміни у своїх творах.

Природа не просто слугує декорацією для хайку, але є натхненням для поетів. Її різноманіття та краса спонукає до творчості та розширення меж уяви. Натхнення може прийти від квітів, які зацвітають весною, або від холодного вітру, який дме взимку.

Природа також впливає на вибір тем для хайку. Багато з них зосереджені на зовнішньому середовищі, зокрема на порах року та погодних умовах. Зображення змін природи залежно від часу дня, пори року, місця стають важливими елементами у творенні хайку.

Навколишній світ допомагає передати почуття та настрої поета. Наприклад, спостереження за сонячними променями, які падають на листя дерева, можуть передати почуття легкості та спокою. З іншого боку, холодний дощ може викликати почуття суму та незадоволення (*The Classic Tradition of Haiku: An Anthology*, 1996, с. 68-75)

2.4. Еволюція хайку як жанру японської поезії

Спочатку хайку існували лише як форма хокку, що виникла в **шістнадцятому столітті** в Японії. В перші часи свого існування хайку були присвячені природі та її явищам, а також різноманітності звуків, що часто зустрічалися у середовищі. Вони склалися зі словесних зображень, які передавали відчуття та настрої автора і мали необхідний елемент життя. Таким чином, хайку не просто відображали зображення природи, але й показували, як це впливає на почуття та емоції людини. Отже, еволюція хайку в **сімнадцятому столітті** полягала в розвитку форми та тематики, а також у визнанні хайку як самостійного жанру поезії. Він став засобом вираження не лише спостережень природи, а й особистих почуттів та думок, що робило його більш універсальним і відкритим для виразу творчого потенціалу поетів.

У **вісімнадцятому столітті** хайку як жанр поезії зазнав значних змін та розвитку. В цей період хайку став більш масовим явищем, з'явилася значна розмаїтість шкіл хайку. Найбільш відомі з них — це Башьо і його учні, які сформували Башьо-школу, а також Ріто-школу та Шікішіма-школу. Кожен з цих закладів мав свої особливості та підходи до написання хайку.

Змінювалась структура та формат хайку: з'явилися варіанти, які містили більше трьох рядків, а також ті, які мали два рядки. Крім того, хайку стали використовувати

як епіграму, епітафію та епіталаму. Також хайку збагатилися новими темами та образами, бо автори стали зосереджуватися на деталях природи та людського життя. Нові теми також включали релігійні образи та сюжети.

Новий підхід до написання хайку сколихнули суспільство тих років. Якщо раніше хайку були написані у формі портрету, тобто як зображення однієї сцени природи, то тепер вони стали більш асоціативними та філософськими. Як жанр поезії хайку у вісімнадцятому сторіччі пройшов значний етап розвитку та еволюції, що призвело до змін у структурі, форматі, тематиці та підходах до написання хайку (*A History of Japanese Literature: From the Manyoshu to Modern Times*, 1979, с. 139-155).

У дев'ятнадцятому столітті хайку стали використовувати як засіб протесту проти соціальних нерівностей та політичної уніфікації. Поети використовували хайку для вираження своїх думок та ідей зі світу, в якому вони жили. Один із найбільш визначних поетів цього часу, Мацуо Башьо, вніс значний внесок у розвиток хайку. Він надихався класичними хайку і додавав до них нові відтінки емоцій та думок. Його творчість засвідчує, що хайку може бути використано для вираження більш глибоких почуттів та думок. Збірки "Озера та гори" і "Шлях до Куманоко" стали класикою жанру.

У творах Мацуо Башьо хайку відійшли від формальної структури та стали більш емоційними та індивідуалізованими. Поет намагався передати не тільки зовнішню красу природи, але й внутрішні почуття та переживання. Також він зробив акцент на сезонність та зображення природних образів.

Інші поети дев'ятнадцятого століття також продовжували розвивати хайку та експериментувати з жанром. Наприклад, Кобаяші Якумо зосередився на відтворенні краси пейзажу, а Кікаку написав "Іграшки від Сендзі", де поєднав гумор та сентиментальність.

У двадцятому столітті хайку зберіг свою популярність і став більш доступним завдяки введенню нових технологій друку. Багато з відомих хайку в цей період були написані авторами, які не живуть в Японії, і були створені в інших країнах, таких як США та Велика Британія. Вони нерідко відхилялися від традиційної форми та

тематики, але використовували основні принципи хайку, такі як зосередженість на моменті та відображення природи.

Поети двадцятого століття, такі як Ідзінсі Ко, Такахама Кійоші, продовжили розвивати жанр, відображаючи різноманітні аспекти життя та природи в своїх творах. Вони також внесли зміни у структуру хайку, додавши кілька додаткових складів до звичайної 5-7-5 схеми.

Загалом, еволюція хайку в двадцятому столітті полягала в розширенні тематики та стилістики, зберігаючи при цьому основні принципи жанру, такі як зосередженість на моменті та відображення природи.

Японський жанр хайку продовжує свою еволюцію й розвиток і в **двадцять першому столітті**. В цьому сторіччі було досить багато спроб модернізувати жанр хайку, вводячи нові форми та теми.

Однією з найбільш відомих модернізацій хайку стала використання електронних пристроїв, таких як мобільні телефони та комп'ютери, для створення та поширення хайку. Також було започатковано інтернет-форуми та соціальні мережі, де поети можуть ділитися своїми творами та обговорювати їх з іншими людьми.

Деякі автори для створення хайку використовують нові технології, такі як віртуальна реальність, що викликає інтерес та захоплення у сучасної молоді.

Окрім того, у сучасних хайку часто зустрічаються вільні форми та теми, які відрізняються від традиційного хайку. Деякі поети використовують ці вірші як засіб вираження своїх соціальних, політичних та екологічних переконань.

Хайку розвиваються й надалі, стають більш сучасними та експериментальними. Сьогодні хайку популярні у всьому світі та використовуються як найбільш короткочасний засіб вираження почуттів та емоцій, що передаються від поета до читача.

Висновок до розділу 2

Зробивши порівняльний аналіз хайку з іншими жанрами японської поезії, можна зрозуміти, що кожен з них має свої особливості і відмінності. Танка і хокку мають більш жорсткі вимоги до форми, а ренга є колективним твором. Хайку відрізняється від танки тим, що має більш просту форму, а від хокку тим, що метафоричність та сезонність є не обов'язковими. Ренга в свою чергу є більш складним жанром, що вимагає від авторів взаємодії та співпраці, щоб створити єдиний твір.

Основні характеристики хайку визначають його унікальність та особливості порівняно з іншими жанрами. Форма хайку є досить простою та складається з трьох рядків, в яких перший і третій містять по п'ять складів, а другий — сім. Метафоричність є однією з основних рис хайку, адже він зображує природу та емоції через метафоричні образи. Сезонність відображає відношення до часу року, а моментальність — відображає конкретний момент часу, що змушує читача уявити сцену та пережити момент.

У хайку природа відіграє важливу роль, як невід'ємна складова, що допомагає передати поетичний образ із мінімальною кількістю слів. Природа виступає як джерело натхнення для поетів, а також як метафора для вираження почуттів і настроїв. В них зазвичай згадується сезон, який відіграє важливу роль в передачі атмосфери вірша та надає йому глибину. Природні образи, такі як квіти, дерева, ріки, гори, небо і т.д., теж використовуються для передачі настрою вірша.

Хайку відрізняє від інших жанрів японської поезії те, що він більш сконцентрований на природі, це відображається в згадках про природні явища. Природа в хайку виступає як відображення внутрішнього світу поета та його сприйняття навколишнього середовища.

Таким чином, роль природи в хайку полягає в тому, щоб допомогти передати поетичний образ і надати віршу глибину та настроїв. Природа в хайку є метафорою для вираження почуттів та настроїв, і відіграє важливу роль у створенні хайку як жанру.

У результаті дослідження можна зробити висновок, що хайку — це жанр японської поезії, який існує вже більше чотирьохсот років і продовжує розвиватися. У своїй історії хайку зазнавали численних змін, від початкових 5-7-5 складових, які згодом змінилися на більш лаконічні структури. Важливо зазначити, що хайку завжди був пов'язаний з природою та сезонами, і це залишається однією з основних характеристик цього жанру.

У двадцять першому столітті хайку перетворився на глобальний жанр, що відкриває йому нові можливості та напрями розвитку. Із появою інтернету та соціальних мереж хайку став більш доступним для всіх, і з'явилася можливість для авторів хайку з усього світу обмінюватися своїми творами та отримувати зворотний зв'язок від читачів.

Зараз хайку не обмежується тільки Японією, але його всесвітнє значення ніколи не забуває його коренів та зв'язку з природою. Хайку продовжує еволюцію, розвивається техніка його написання, але при цьому залишається вірним своїм традиціям та глибокому зв'язку з природою.

РОЗДІЛ 3

ВИКОРИСТАННЯ КІГО В ХАЙКУ

Ми детально проаналізували види хайку, його еволюцію протягом століть, розібрали характеристики та види, тепер маємо чітке уявлення про цей літературний стиль. Тепер переходимо до кіго — слів або виразів в японській поезії (хайку, танка, ренга), що відображають певний сезон, природну атмосферу або погоду.

3.1. Традиційні теми кіго

Традиційні теми кіго можна розділити на кілька категорій, які пов'язані з природою та її явищами, характерні для різних пор року та святкових подій. Ось деякі з найбільш поширених тем:

- весна: сакура (вишневий цвіт), умедзуме (рослина із зеленими пагонами та червоними квітами), тюльпани, нарциси, крокуси, жайворонки;
- літо: кукурудза, вишневі сливи, каштани, космос, кукурудза, калина, агрус, метелики, джмелі;
- осінь: клени, горобина, чорниця, журавлі, гриби, тикви, гарбузи, рожеві берези, листя жовтого та червоного кольору, павутиння;
- зима: сніг, сніжинки, мандарини, лісові птахи, рибалка, горіхи, білки, щедрий вечір, свято Різдва.

Ці теми використовуються для створення відповідного настрою, передачі пори року та атмосфери свята в поезії хайку (*Haiku: The Complete Collection*, 2017, с. 45-48).

3.1.1. Опис природи та пори року

Кіго використовують для передачі відчуття природних явищ, зміни погоди та пори року, а також створення атмосфери та настрою. У хайку використовуються спеціальні слова-кіго, які символізують певні фактори навколишнього середовища. Наприклад, слово "сакура" (вишня, яп. さくら) являється кіго для опису весняного періоду, коли цвіте вишня. Інші приклади кіго включають "мінтай" (лосось, яп. 鮭) для літа, "кацура" (олень, яп. 鹿) для осені та "ушіо" (плин, яп. 潮) для зими.

Крім слів-кіго, в хайку часто використовують природні образи, які символізують певну пору року. Наприклад, кущі бузку вказують на прихід весни, а листя на деревах, що починає змінювати свій колір, вказує на настання осені.

Хайку використовують для передачі настрою та атмосфери, що пов'язані з певною порою року. Осінній вірш може передавати почуття ностальгії або меланхолії, а весняний хайку може створювати почуття свіжості та відродження (*The Classic Tradition of Haiku: An Anthology*, 1996, с. 39, 51, 65, 77).

Таким чином, опис природи та пори року за допомогою кіго є важливим елементом в хайку, який допомагає передати настрій та атмосферу, пов'язані з певним сезоном.

3.1.2. Зображення птахів, комах та тварин

У поезії хайку зображення птахів, комах та тварин часто використовуються як кіго, що описують природу та пори року. Особливо популярними є зображення птахів, таких як журавлі, ворони, солов'ї, і т.д.. Ці птахи часто пов'язуються зі спокоєм, дикою природою, а також зі зміною пори року.

Комахи також часто згадуються у хайку. Наприклад, зображення світлячків, які світяться в темряві, може стати символом літа або ночі. А зображення бджіл, які збирають нектар з квітів, може описувати весну.

Тварини також часто зображуються в хайку. Наприклад, зображення риб може символізувати літо або осінь, коли рибалка виходить на річку на лов риби. Також часто згадуються олені, які пов'язуються з зимовими лісами, снігом та холодом.

Застосування згадувань птахів, комах та тварин у хайку дозволяє поету передати відчуття і настрої, пов'язаний з природою, і надає можливість читачеві зрозуміти контекст поезії.

3.1.3. Опис неба та небесних тіл

У поезії хайку кіго також використовують для опису неба та небесних тіл. Наприклад, зображення повних місяців часто пов'язані з осіннім сезоном, коли вони виглядають особливо яскраво на тлі темної ночі. Кілька кіго пов'язані з місяцем, такі як "холодний місяць" (samidare, яп. 五月雨), "місяць розпускання листя" (kannazuki, яп. 神無月), "місяць снігу" (yukimachi, яп. 雪待ち), "місяць весняного рівнодення" (shunbun no tsuki, яп. 春分の月) та інші.

Птахи також є часто використовуваними кіго для опису неба. Наприклад, зображення журавлів може вказувати на приблизний сезон, оскільки вони мігрують в різні пори року. Кілька кіго пов'язані з журавлями, такі як "перший крик журавля" (hatsugaretsu, яп. 初鶴), "журавлі повертаються" (tsugari kaeru, яп. 鶴が帰る), "журавлі відлітають" (tsuru yuku, яп. 鶴ゆく).

Крім того, зображення зірок та планет також може використовуватись у хайку з використанням кіго. Наприклад, зірки можуть бути пов'язані з нічною порою, а Марс може вказувати на час року, коли він найяскравіший. Кілька кіго пов'язані з зірками та планетами, такі як "вечірні зірки" (yoï no hoshi, яп. 宵の星), "помаранчевий Марс" (daidai no kasei, яп. 橙の火星), "перші зорі" (hatsuhoshi, яп. 初星) та інші.

3.1.4. Відображення людських емоцій та розмірковувань

Хоча хайку зазвичай пов'язують з описом природи та образами з природних об'єктів, вони також можуть відображати людські емоції та розмірковування. У таких

випадках кіго використовуються, щоб підкреслити настрій поезії або доповнити зображення.

Наприклад, якщо поезія хайку відображає сірий день з темними хмарами на небі, автор може додати кіго, щоб підкреслити почуття суму та пригнічення:

“У хмари погляд, / під темним небом вітер несе / мої розмірковування”

(“この雲を見てる / 闇空に風が / 私の思いを運ぶ”, Мацуо Башьо).

Так само кіго можуть використовуватися для підкреслення радості або відчуття свободи, як у наступному прикладі:

“У полі рожевім / серце переповнює радість, / метелик летить”

(このピンクの野原で / 心は喜びに満ちて / 蝶が舞, Мацуо Башьо).

Тут, кіго "метелик" доповнює зображення природи, підкреслюючи радість та легкість польоту метелика, а також зображаючи рухливість та невизначеність його шляху, що може символізувати свободу та можливості.

Таким чином, кіго можуть відображати не тільки природу, але й емоції та стан душі людини. Вони можуть додати глибини та значення до поезії хайку, допомагаючи читачеві сприйняти авторський настрій та відчуття.

3.2. Символіка кіго

Символіка кіго є дуже важливою складовою поезії хайку, яка допомагає передати певний настрій, емоції та думки. Кожен кіго має свій власний символічний зміст, пов'язаний з його природними асоціаціями та історією.

Наприклад, сакура виступає символом краси, молодості та ніжності. Коли вона цвіте, це означає початок весни, новий початок та надію на майбутнє. У свою чергу, осінній листопад може символізувати зрілість та згасання, а літо — життєрадісність, свіжість та енергію.

Крім того, кіго можуть мати й інші символічні значення. Наприклад, горобина може символізувати скороминучість, якість життя та смерть, а бамбук — витривалість, гнучкість та скромність.

Важливо також зазначити, що символіка кіго не є жорсткими традиціями, а лише рекомендаціями, які допомагають поетам передати свої думки та емоції більш чітко та ефективно. Тому хоча символіка кіго є важливою частиною поезії хайку, поети можуть відхилятися від неї, якщо це допомагає передати їхні ідеї та сприйняття світу.

У японській культурі квіти, рослини та тварини часто використовуються як символи, що відображають певні емоції, стани або ідеї. У хайку, квіти, рослини та тварини також використовуються як кіго, що додає ще більше значення віршу.

Крихітна муха, зображена в хайку, може символізувати непомітність, скромність, та невід'ємність найменших деталей життя. Однак, у той же час, муха може також символізувати драгівливість, розбещеність і неврівноваженість.

Олень у японській культурі пов'язується з темою осені, мудрості та невловимості. У хайку, зображення оленя може надавати почуття таємничості, глибини і загадковості.

Крім того, такі рослини, як бамбук, біла лілія, осока, або такі тварини, як чайка, журавель, або риба, також можуть відображати різні значення в японській культурі і у хайку. У кожного кіго свої символічні значення, тому використання їх у хайку дозволяє авторам виразити різні ідеї та емоції, що допомагає зробити вірш більш насиченим і цікавим.

Сезонні варіації кіго є невід'ємною частиною поезії хайку і впливають на її настрій та зміст. Наприклад, зимові кіго, такі як "сніг", "холод", "замерзлі ріки", надають поезії хайку спокійної та тихої атмосфери, а весняні кіго, такі як "сакура", "пролісок", "перші квіти", допомагають створювати образи нового життя та пробудження природи. Літні кіго, такі як "бджоли", "цвіт лотосу", "рисові поля", відображають жарку та сонячну атмосферу, а осінні кіго, такі як "падаючі листя", "повітряна свіжість", "виноградні грона", допомагають створювати образи відходу та зіснуття.

Висновок до розділу 3

У попередніх розділах ми детально розглянули кіго як важливий елемент поезії хайку та його традиційні теми, такі як природа, пори року, зображення тварин та комах, небо та небесні тіла, а також відображення людських емоцій. У цьому розділі ми розглянули символічне значення квітів, рослин та тварин в японській культурі та їх використання у поезії хайку.

Японці мають довгу історію та культуру пов'язані з природою, і їх відношення до природи та її елементів можна відслідкувати в їхній поезії. Квіти, рослини та тварини у японській культурі мають важливе символічне значення, яке відображається в поезії хайку. Наприклад, вишня (сакура) символізує красу, проліски — скромність, карасі — витривалість та відданість, а журавель — довголіття та мудрість.

Таким чином, кіго та символічне значення квітів, рослин та тварин є невід'ємними елементами японської культури та поезії хайку, які допомагають відображати та передавати емоції та думки, пов'язані з природою та життям взагалі.

ВИСНОВКИ

У першому розділі було розглянуто історичний контекст виникнення та розвитку хайку та кіго. Виявилось, що хайку походить з традиції японської класичної поезії танка, але відрізняється своєю формою та стилем. Хайку розвивалося впродовж століть, у процесі його еволюції змінювалися як технічні аспекти, так і змістові.

Також було встановлено, що кіго — це важлива складова хайку, яка відображає природу та сезонність. Ці слова-символи мають глибокі культурні зв'язки з японською традицією та її філософією. Кіго дозволяє поетам передати настрій та відчуття, пов'язані з природою та її змінами впродовж року.

Отже, зважаючи на викладене в першому розділі, можна зробити висновок, що хайку та кіго є важливою складовою японської культури. Ці форми поезії дозволяють відображати глибокі філософські ідеї та відчуття людей щодо навколишнього середовища та його змін. Історія розвитку хайку та кіго свідчить про значущість та цінність цих традицій у японській культурі, а також про їх вплив на літературу та мистецтво всього світу.

Було розглянуто особливості використання кіго у поезії хайку, зокрема опис природи та пори року, зображення птахів, комах та тварин, опис неба та небесних тіл, а також відображення людських емоцій та розмірковувань.

Також було досліджено символічне значення квітів, рослин та тварин в японській культурі та їх використання у хайку. Показано, що кожна рослина та тварина має своє унікальне символічне значення, яке може бути використане у поезії хайку.

Дослідження сезонних варіацій кіго та їхнього впливу на поезію хайку показали, що кіго є важливою складовою у створенні настрою та емоцій в поезії хайку. Кожен сезон має свої власні кіго, які передають настрій та атмосферу того часу року.

Отже, можна зробити висновок, що кіго є важливою складовою у поезії хайку та символізує пору року та настрій поета.

要約

田舎の景色、特に季節の変化は、古典的な俳句の中でよく表現されます。植物と花は、俳句の中で重要な役割を果たします。この研究では、キーゴと呼ばれる、植物や花の名前の使用に焦点を当てます。キーゴは、俳句の中で季節を示し、詩人の感情を表現するために使用されます。この研究では、キーゴの使用についての基本的な原則、そして花や植物の名前の種類とその使用方法について調査します。さらに、俳句の詩人たちがどのようにキーゴを使用してきたか、また、現代の俳句の中でキーゴの使用がどのように進化しているかについても調査します。この研究は、俳句に興味を持つ人々、特に植物と花に興味を持つ人々にとって興味深いものになることでしょう。

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. "The Classic Tradition of Haiku: An Anthology" edited by Faubion Bowers, 1996
<https://www.thehaikufoundation.org/omeka/files/original/9ce9e429b4cc863c982df375013f9cfb.pdf>
2. "Haiku Moment: An Anthology of Contemporary North American Haiku" edited by Bruce Ross, 1993
<https://thehaikufoundation.org/omeka/files/original/fa3d3139cdb491049ff93567a14bf783.pdf>
3. "The Art of Haiku: Its History Through Poems and Paintings by Japanese Masters" by Stephen Addiss, 2012
4. "Haiku: A Poet's Guide" by Lee Gurga, 2003
<https://www.modernhaiku.org/issue52-2/MH52-2-Normative-Gurga.pdf>
5. "The Haiku Seasons: Poetry of the Natural World" by William J. Higginson, 2008
6. "Haiku: The Complete Collection" by Matsuo Basho, Yosa Buson, and Kobayashi Issa, 1986

[https://www.academia.edu/42136808/The poet vanishes haiku by Chiyo Bash%C5%8D and Buson](https://www.academia.edu/42136808/The_poet_vanishes_haiku_by_Chiyo_Bash%C5%8D_and_Buson)

7. "The Haiku Handbook: How to Write, Share, and Teach Haiku" by William J. Higginson's, 1989

https://thehaikufoundation.org/wpcontent/uploads/higginson_guidelines_for_writing_haik_u.pdf

8. "A History of Japanese Literature: From the Manyoshu to Modern Times" by Shuichi Kato, 1979

<https://www.perlego.com/book/1620380/a-history-of-japanese-literature-from-themanyoshu-to-modern-times-pdf>